

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PRAVDA ČI NEPRAVDA

Popis aktivity

Rozhodování o pravdivosti výroků na základě vlastností exponenciálních funkcí.

Předpokládané znalosti

Exponenciální funkce a jejich průběh.

Potřebné pomůcky

Psací potřeby, rýsovací potřeby, pracovní list žáka

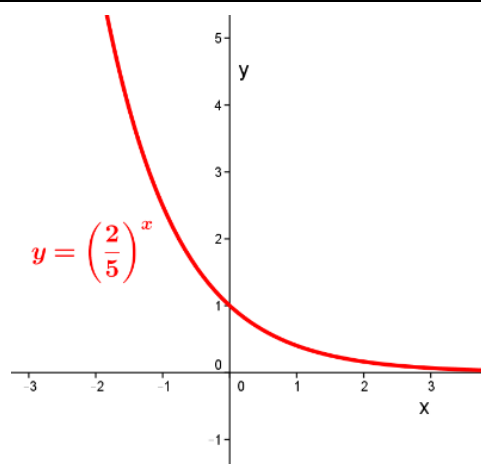
Zadání

Rozhodni, zda jsou pravdivé výroky:

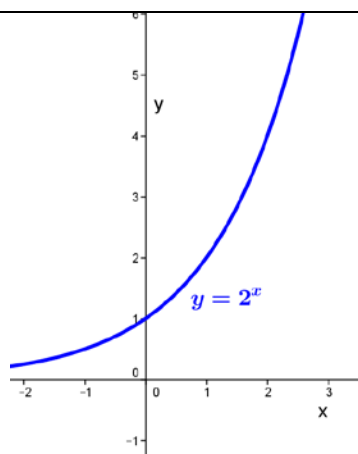
a) $\left(\frac{2}{5}\right)^{2,5} < \left(\frac{2}{5}\right)^{2,4}$ b) $\forall x \in \mathbb{R} : x > 3 \Rightarrow 2^x \leq 2^2$ c) $\forall x \in \mathbb{R} : \left(\frac{1}{9}\right)^x < \left(\frac{1}{3}\right)^{x+1} \Rightarrow 2x > x+1$

Možný postup řešení, metodické poznámky

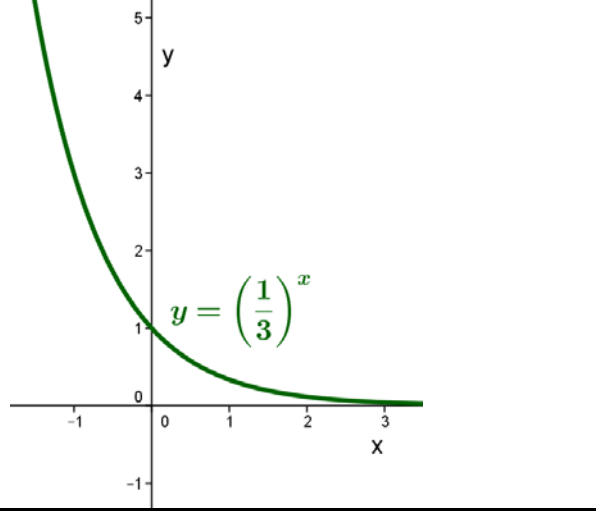
a) Základ obou mocnin je $\frac{2}{5}$; pro každé $0 < a < 1$ je exponenciální funkce $y = a^x$ klesající (viz obr).
Proto $\left(\frac{2}{5}\right)^r < \left(\frac{2}{5}\right)^s$ právě tehdy, když $r > s$.
Ze zadání plyne $\left(\frac{2}{5}\right)^{2,5} < \left(\frac{2}{5}\right)^{2,4}$, proto by mělo platit, že $2,5 > 2,4$, což je pravda.

b) Základ obou mocnin je 2; pro každé $a > 1$ je exponenciální funkce $y = a^x$ rostoucí.
Proto $r > s$ právě tehdy, když $(2)^r > (2)^s$. Ze zadání plyne $x > 3$, pak $2^x \geq 2^2$ je nepravda.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>c) Nerovnici $\left(\frac{1}{9}\right)^x < \left(\frac{1}{3}\right)^{x+1}$ upravíme na tvar $\left(\frac{1}{3}\right)^{2x} < \left(\frac{1}{3}\right)^{x+1}$. Základ obou mocnin je $\frac{1}{3}$; pro každé $0 < a < 1$ je exponenciální funkce $y = a^x$ klesající. Proto $\left(\frac{1}{3}\right)^{2x} < \left(\frac{1}{3}\right)^{x+1}$ právě tehdy, když $2x > x+1$. Ze zadání plyne $2x > x+1$; výrok je tedy <u>pravdivý</u>.</p>	
<p>Doplňkové aktivity</p>	
<p>Načrtni grafy příslušných exponenciálních funkcí.</p>	
<p>Literatura</p>	<p>Archiv autora.</p>
<p>Obrazový materiál</p>	<p>GeoGebra – dílo autora</p>